

**Rotterdams Milieucentrum
Werkverslag 2011**

Inhoudsopgave:

Inleiding

1. Groepenondersteuning

- 1.1 Ondersteuning en advies
- 1.2 Groene Conferentie
- 1.3 Groepengelden
- 1.4 Documentatie

2. Klimaat & Luchtkwaliteit

- 2.1 De (t)Huishaven
- 2.2 Klimaatstraatfeest
- 2.3 opZuinig!
- 2.4 Run4Air
- 2.5 Stook je rijk

3. MilieuDivers

- 3.1 Wijkbijeenkomsten en excursies
- 3.2 Cineac Abroad
- 3.3 Rotterdamse Milieuvorlichters
- 3.4 FLEX M
- 3.5 Educatieve pakketten
- 3.6 De spin-off van MilieuDivers
 - 3.6.1 De doorlopende leerlijn NME
 - 3.6.2 Landelijk project 10:10
 - 3.6.3 Maatschappelijke stages

4. Stadsnatuur & Ruimte

Stadsnatuur

- 4.1 Parkenoverleg Rotterdam
- 4.2 Milieuvriendelijkstetuin van Rotterdam
- 4.3 Groenpunt
- 4.4 Begeleidings afstudeeronderzoek InHolland
- 4.5 Cursus Wabo
- 4.6 Landelijke digitale netwerken
- 4.7 Landelijk overleg, groenexperts vier milieucentra
- 4.8 Natuur in Kaart
- 4.9 Dierenwelzijn en stadsnatuur (adviescommissie)

Ruimte

- 4.10 Maasvlakte2
- 4.11 Binnenterrein De Arend
- 4.12 A13 – A16

5. Landelijk overleg, overleg Milieucentra

6. Communicatie

6.1 Groene Agenda

6.2 Rotterdamse Milieucourant

6.3 Websites, twitter – en facebookaccounts

6.4 Cineac Milieu TV

Bijlage 1:	Overzicht van de groepenondersteuning 2011
Bijlage 2:	Overzicht van congressen, landelijk overleg 2011
Bijlage 3:	Overzicht milieuvorlichtingen jongeren 2011
Bijlage 4:	Overzicht wijkbijeenkomsten MilieuDivers 2011
Bijlage 5:	Overzicht groepengelden 2011
Bijlage 6:	Overzicht achterban/lidorganisaties 2011
Bijlage 7:	Organisatie van het RMC, bestuur en personeel
Bijlage 8:	Overzicht websites en internetbezoek 2011
Bijlage 9:	Besteding uren 2011

Inleiding

In dit werkverslag leest u welke activiteiten wij vanuit het Rotterdams Milieucentrum (RMC) in 2011 hebben ondernomen. Het gaat om activiteiten waarbij duizenden Rotterdammers werden betrokken. Zoals het Klimaatstraatfeest dat op de Dag van de Duurzaamheid 11 – 11 – 11 ook in Rotterdam van start ging, het Rotterdamse Parkenoverleg waarin 24 Rotterdamse parkcomités samenwerken, de ruim 150 milieucoaches die binnen het project opZuinig werden opgeleid om voorlichtingen te geven in de wijk en ook opnieuw een groep van 23 jongeren Milieuvorlichters die op scholen andere jongeren vertellen over klimaat, duurzaamheid en luchtkwaliteit. In 2011 werd ook verhuisd. Het Milieucentrum verhuisde van de Coolsingel naar het Schieblock aan de Schiekade. Een pand vol jonge en innovatieve ondernemers. Daar legde we samen met architectenbureau ZUS en de beheerder van het pand Schieblock bijvoorbeeld de kiem voor de twee stadslandbouwdaken die we de ‘Dakakkers’ zijn gaan noemen naar voorbeeld van de ‘rooftopfarms’ in New York. In 2012 zullen beide Dakakkers worden gerealiseerd als onderdeel van de testsite van de internationale Architectuur Biennale.

Ook op internet en televisie waren we in 2011 te vinden. Iedere woensdagmiddag werd het lokale programma Cineac Milieu TV uitgezonden op het Rotterdam kanaal. Begin van het jaar presenteerde we een nieuwe serie TV-programma’s van FLEX M voor jongeren op de zender DNAMC. Op twitter heeft het @Milieucentrum eind 2011 meer dan 2000 volgers en ook op FaceBook sluiten ook steeds meer vrienden zich aan. De websites van het milieucentrum werden goed bezocht.

Ook dit jaar opnieuw aandacht voor luchtkwaliteit. Met *Run4Air*, een landelijke campagne gericht op sport en luchtkwaliteit, trokken we ook in Rotterdam de aandacht van het gemeentebestuur en de lokale politiek. In 2012 komt er een boekje uit met tips en aanbevelingen.

Samen met een aantal milieufederaties en het Amsterdams Milieucentrum richtten we ons in 2011 ook volop op energiebesparing in de bestaande bouw met het landelijke project ‘*Stook je rijk*’. Het doel van dit project is het om de tafel krijgen van huurders(verenigingen) en corporaties. Op twee rondetafelbijeenkomsten in november en december lukte dit onder leiding van Maurits Groen.

Stuk voor stuk activiteiten met een positieve uitstraling. Georganiseerd door het milieucentrumteam in Het Schieblock.

Net als in voorgaande jaren manifesteerden we ons op vier verschillende werkvelden, die we in dit jaarverslag zo compleet mogelijk illustreren:

- Groepenondersteuning
- Klimaat & Energie & Luchtkwaliteit
- Diversiteit
- Stadsnatuur & Ruimte

We hopen dat dit werkverslag u een goed beeld geeft van onze initiatieven en activiteiten en dat we ook in 2012 kunnen samenwerken aan een groen en milieubewust Rotterdam!

Namens de stichting Rotterdams Milieucentrum

Emile van Rinsum,

directeur Rotterdams Milieucentrum

1. Groepenondersteuning

Het Rotterdams Milieucentrum (RMC) heeft een achterban van ruim zeventig lidorganisaties. Deze organisaties kunnen een beroep doen op onze ondersteuning en ons advies (zie **bijlage 1** voor een overzicht van de diverse groepencontacten in 2011). Ook ontvangt de achterban regelmatig de groepennieuwsbrief en worden zij zoveel mogelijk betrokken bij themadiscussies en activiteiten van het RMC. Bovendien kunnen lidorganisaties een beroep doen op werkgeld en projectgelden (zie **bijlage 5**).

1.1 Ondersteuning en advies

Core business van het RMC blijft het ondersteunen van Rotterdamse natuur- en milieu-initiatieven. Dit kunnen initiatieven zijn van lidorganisaties, maar ook van bewoners(groepen), bedrijven, jongeren(groepen) of kerkgenootschappen. Of (tijdelijke) ‘actie- of initiatiefgroepen’ die mooie duurzame plannen hebben of ‘te hoop lopen’ tegen plannen van de overheid. In 2011 ondersteunden we een groot aantal initiatieven en activiteiten.

De complete lijst van groepenondersteuning 2011 ziet u in **bijlage 1**. Het milieucentrum wordt steeds vaker ook een vraagbaak voor individuele burgers uit en uit de omgeving van Rotterdam. Het milieucentrum wordt veel gebeld en gemaïld over natuur – en milieuonderwerpen. Het centrum heeft dus een belangrijke doorverwijsfunctie.

1.2 Groene Conferentie

De Groene Conferentie, een belangrijk moment in het jaar, juist voor achterbangroepen. De conferentie werd op 14 december georganiseerd in de Dependance van Het Schieblock. Thema van de conferentie, die onder leiding stond van Maurits Groen, was energiebesparing in de bestaande bouw. Sprekers waren Mirjam Pronk van Woonbron, wethouder Alexandra van Huffelen, Jaap van Leeuwen van de Woonbond, Jan Willem Jehee van VolkerWessels en anderen. Er werd een debat georganiseerd met GroenLinks-raadslid Arno Bonte en portefeuillehouders (wijkwethouders) Nils Berndsen van de deelgemeente Noord en Theo Coskun van de deelgemeente Charlois over de aanpak van energiebesparing in de wijk.

Tijdens de Groene Conferentie werd ook de jaarlijkse Groene Plum uitgereikt. Deze prijs voor de groenste en milieuvriendelijkste overheidsdienaar, wetenschapper of onderwijsmedewerker van het jaar ging in 2011 naar Professor dr. Jan Rotmans van de Erasmus Universiteit, medeoprichter van de Urgenda en grondlegger van het drijvend Paviljoen in de Rijnhaven. De Groene Vogel, de prijs voor de groenste vrijwilliger van 2011, ging op diezelfde avond naar Jan de Haas de ‘motor’ achter stichting Studio Hergebruik. De ‘Groene Emmy’ *) een prijs voor het groenste radio of TV-programma van Rotterdam werd dit jaar niet uitgereikt. Deze mediaprijs wordt om twee jaar uitgereikt en zal dus weer in 2012 worden overhandigd aan een programmamaker of een redactie van een radio – of TV programma.

*) De eerste ‘Groene Emmy’ ging in 2010 naar het lokale TV-programma ‘Fauna en Gemeenschap’ van conservator Natuurhistorisch Museum Kees Moeliker en zangeres Frederique Spigt. Het is de bedoeling om van

de 'Groene Emmy' een landelijke mediaprijs te maken. De prijs bestond uit een prachtig beeldje gemaakt door beeldend kunstenaar Jan Meijer.

1.3 Groepengelden

De gemeente Rotterdam stelt ieder jaar een bedrag van rond de € 14.000 aan 'groepengelden' beschikbaar. De Rotterdamse natuur- en milieugroepen kunnen daarvoor bij het RMC werkgeld en projectgeld aanvragen; werkgeld voor postzegels, kopieerkosten en 'vergaderkosten', en projectgeld voor kleine projecten of activiteiten van groepen (denk aan acties, websites, folders en onderzoeken). In 2011 deden ... groepen een beroep op werkgeld en ... groepen op projectgelden (zie **bijlage 5**).

1.4 Documentatie

Mede vanwege de verhuizing is het milieudocumentatiecentrum in 2011 iets 'verwaarloosd'. De boeken, nota's, plannen van de overheid en krantenknipsels over natuur en milieu werden zo goed als het kon up to date gehouden. Alle documenten zijn in te zien van maandag t/m donderdag tussen 11.00 en 17.00 uur. Op de website van het RMC ziet u precies welke documenten het betreft.

2. Klimaat & luchtkwaliteit

Het Rotterdams Milieucentrum (RMC) geeft hoge prioriteit aan de thema's klimaatverandering en luchtkwaliteit. Projecten als opZuinig! (zie 2.3) en het Klimaatstraatfeest (zie 2.2.) richten zich direct op de bewustwording van - en het bieden van een concreet handelingsperspectief aan mensen.

Onze activiteiten zijn laagdrempelig en richten zich vooral op de bewoners in de Rotterdamse wijken. In 2011 werden met wijkgerichte projecten duizenden Rotterdammers bereikt. Aandachtspunt in de campagne zijn de moeilijk(er) bereikbare doelgroepen (zie hoofdstuk 3, MilieuDivers). Onze campagnes en activiteiten zijn gericht op minder energieverbruik en duurzaamheid en daarmee ook op minder uitstoot van broeikasgassen en stoffen die de luchtkwaliteit verslechteren.

Naast de genoemde campagnes werkt het milieucentrum ook aan het plan voor een Rotterdams duurzaamheidscentrum met de (werk)titel De (t)Huishaven (zie 2.1). Het duurzaamheidscentrum zal in een duurzaam gebouwd en atarkisch drijvend bouwwerk worden gehuisvest.

Ook in de jongerenactiviteiten speelde het thema Klimaatverandering en Luchtkwaliteit een belangrijke rol. Met de educatieve pakketten Ons Klimaat, Ieders Lucht en Samen Duurzaam gaven de Rotterdamse Milieuvorlichters ook in 2011 voorlichting op scholen. Een vierde boekje over duurzame mobiliteit werd in 2011 uitgebracht en officieel overhandigd aan de wethouder duurzaamheid Alexandra van Huffelen. Over deze activiteiten leest u in het hoofdstuk MilieuDivers (bij 3.3 en 3.5) en in bijlage 3.

Dnamc (lokaal jongeren TV programma) zond begin van het jaar vijf nieuwe uitzendingen van FLEX M uit over innovatie. De uitzendingen over duurzaamheid en klimaat werden herhaald.

2.1 De (t)Huishaven

In 2011 kwam de planvorming voor de drijvende klimaatexpo de (t)Huishaven grotendeels weer op gang. Eind 2010 konden wij afspraken maken met het Aida-programma dat wordt aangestuurd door Enviu. Bouwkunde – en bedrijfskundestudenten pakten de draad van het plan voor een drijvend centrum begin van het jaar op en werken twee opdrachten uit. De eerste 'hoe krijgen we het drijvende gebouw qua materialen zo duurzaam mogelijk' en de tweede opdracht is 'hoe kunnen we gebruikmaken van water, wind en zon om energie op te wekken zodanig dat de (t)Huishaven ook selfsupporting is'. Enviu, het milieucentrum en architectenbureau Villa Nova begeleiden de studenten hierin. De uitwerking werd in 2011 door de groep studenten gepresenteerd waarmee het drijvende paviljoen weer een stapje dichterbij kwam.

De (t)Huishaven

Het plan voor een drijvend duurzaamheidscentrum met Expo in de Rotterdamse Rijnhaven is onderdeel van de voorgestelde aanpak Energiebesparing Bestaande Bouw, die in december 2007 is gepresenteerd tijdens de Groene Conferentie '07. We willen in Rotterdam een centrale vraagbaak voor (eigenaar)bewoners en huurders. Een inspirerende plek om ideeën op te doen. Een stedelijk service- en informatiepunt met alle informatie over energiebesparing en duurzame energie én waar bewoners direct zaken kunnen doen zodra zij aan de slag willen met isolatie, verbouwingen, renovatie en de aanleg van duurzame apparatuur.

2.2 Klimaatstraatfeest

Het RMC sloot zich in 2011 weer aan bij het Klimaatstraatfeest. Deze landelijke campagne in competitievorm gericht op gedragsbeïnvloeding van de burger zal op 12 mei 2012 eindigen met het Klimaatstraatfeest. Op de dag van de duurzaamheid startte het Klimaatstraatfeest in Rotterdam in en vanuit de nummer 1 straat van 2011: de Schieveenstraat met een 'ledlampionnenoptocht'. Na de start van de campagne voerde het milieucentrum in samenwerking met het programmabureau Duurzaam een publiciteitscampagne die zich richtte op het actief krijgen van zoveel mogelijk bewoners die zich via de website www.klimaatstraatfeest.nl kunnen aanmelden en klimaatpunten verdienen. Op 12 mei 2012 wordt de campagne afgesloten met het Klimaatstraatfeest. In Rotterdam krijgen de vijf topstraten die dag een straattheatervoorstelling cadeau. Rotterdam werd ook een 'gouden ster gemeente'.

www.klimaatstraatfeest.nl

2.3 opZuinig!

opZuinig! is ontstaan uit het project 'Tarwewijk doet 't' in 2009. Een groep van elf vrouwen uit die wijk werd in 2009 opgeleid tot milieucoach. In zeven bijeenkomsten kregen de vrouwen les over energie- en waterbesparing, duurzaamheid en afval en in het overbrengen van deze informatie aan anderen. De elf coaches leerden in korte tijd ruim 190 andere bewoners aan de slag te gaan met energiebesparing. Uit handen van toenmalig milieuwethouder Rik Grashoff ontvingen alle bewoners op 29 juni 2009 in wijkgebouw Tarwewijk de 'dat levert wat op'-certificaten. In 2010 hebben we dit project breder getrokken en ontvingen we ook een subsidie van het (toenmalig) ministerie van VROM in het kader van de SMOM subsidieregeling om meer bewoners op te leiden tot 'milieucoach'. Eind 2010 zijn we van start gegaan met het leggen van contacten in de stad voor de nieuwe cursussen opZuinig! Dit resulteerde in twee series in het voorjaar van cursussen in Het Oude Noorden en Feijenoord. Vanaf september werden 14 cursussen (van ieder vier bijeenkomsten) georganiseerd waarin totaal ruim 150 mensen deelnamen. Zo'n 120 deelnemers ontvingen een certificaat 'Milieucoach' en in de loop van het najaar werden zo'n 75 kleine en grotere bijeenkomsten belegd door de milieucoaches.

www.opzuinig.nl

2.4 Run4Air

Samen met de stichting Natuur en Milieu, het Haags -, Utrechts – en Amsterdams Milieucentrum voeren wij in Rotterdam het project Run4Air uit. Luchtkwaliteit, sport en vooral hardlopen staan in dit landelijke project centraal. Komend jaar zal de luchtkwaliteit in de vier grote steden langs hardlooproutes worden gemeten. Op de website www.run4air.nl volgt meer informatie. Bij het project worden vooral hardloopverenigingen in de vier grote steden betrokken. Daarnaast wordt het hardloopevenement in Utrecht benut om extra reclame te maken voor de campagne.

In 2011 werd het project uitgevoerd er was regelmatig overleg tussen de vijf bij deze campagne betrokken partijen en werden ook contacten met hardloopclubs gelegd.

www.run4air.nl

2.5 Stook je rijk

Het landelijke project Huurders op de Bres is in 2011 van start gegaan. De Milieufederaties van Gelderland, Overijssel, Utrecht en de Milieucentra van Amsterdam en Rotterdam en de Nederlandse Woonbond werken hierin samen. In april werd de website www.stookjeriek.nl gestart waarna de oorspronkelijke projectnaam: ‘Huurders op de bres’ werd omgedoopt in ‘Stook je rijk’.

Het project is vooral gericht op het ‘om de tafel krijgen’ van woningcorporaties en huurders(verenigingen) over energiebesparing en het nemen van (grotere) labelsprongen. In diverse steden werden dan ook deze partijen en de lokale politiek uitgenodigd deel te nemen aan rondetafelbijeenkomsten over dit thema. Zo ook in Rotterdam. Hetgeen resulteerde in twee rondetafelbijeenkomsten onder leiding van Maurits Groen op 15 november in de deelgemeenten Noord en op 14 december (als onderdeel van de Groene conferentie) in de Dependance van het Schieblock, stedelijk gericht. De corporaties Woonbron, Woonstad, Vestia en Havensteder namen aan de rondetafelbijeenkomsten deel. Vestia alleen aan de bijeenkomst op 15 november. Van de huurderskant namen huurders van Vestia deel (vooral de Klimaatstraatteams) en het huurdersplatform van Havensteder.

Doel van de Rondetafelbijeenkomsten is het op gang brengen van energiebesparing in de huursector. De corporaties worden hierbij gewezen op het in 2008 door Aedes (de koepel van corporaties) ondertekende convenant over energiebesparing. In 2012 volgen er meer Rondetafelbijeenkomsten in Rotterdam en in juni een landelijke afsluitende bijeenkomst.

www.stookjeriek.nl

3. MilieuDivers

Met MilieuDivers is in 2004 begonnen als onderdeel van het Rotterdams Milieucentrum. De aanleiding was dat de meeste lokale natuur- en milieuorganisaties ‘vergrijsen’ en weinig jongeren maar ook mensen met een allochtone achtergrond trekken. Dit terwijl de stad Rotterdam zelf verjongt en nogal ‘gekleurd’ is.

Het doel van MilieuDivers is om meer jongeren en ‘nieuwe Nederlanders’ te interesseren voor natuur en milieu en natuur- en milieuorganisaties. Hoewel financiering erg moeilijk op gang kwam, zijn in de loop der jaren vele activiteiten opgezet voor en met jongeren en Rotterdammers met een allochtone achtergrond.

In 2006 werd MilieuDivers onderdeel van het provinciale project Kleurenkapitaal, dat werd geïnitieerd door het IVN-consulentschap Zuid-Holland. Via Kleurenkapitaal is ook de Provincie Zuid-Holland betrokken geraakt bij MilieuDivers. Nog altijd is de animo onder de Rotterdammers voor MilieuDivers-activiteiten zeer groot.

Vanaf 2004 organiseert het milieucentrum naast wijkbijeenkomsten over milieu ook natuurexcursies gericht op de bovengenoemde doelgroepen. Bovendien zijn er als vervolg op de wijkbijeenkomsten diverse wijkworkshops georganiseerd. Speciaal voor jongeren biedt het RMC al zes jaar achtereenvolgende de cursus Rotterdams Milieuvorlichter aan, waarin jongeren les krijgen over luchtkwaliteit, klimaatveranderingen, duurzame ontwikkeling, (milieu)communicatie en presentatie. Na afloop ontvangen de jongeren het Rotterdams Milieuvorlichter-certificaat en kunnen ze zelfstandig voorlichting geven op (middelbare) scholen, in buurthuizen en jongerencentra.

Ook voor (en met) jongeren maakten het Milieucentrum in samenwerking met Flex-producties en ETV (Educatieve TV) het televisieprogramma FLEX M, over het milieu, duurzaamheid, klimaat en luchtkwaliteit. In ieder tv-programma zit een zelf geproduceerde videomuziekclip. De afgelopen jaren zijn in totaal 25 uitzendingen gemaakt van FLEX M; zij waren te zien op het lokale Rotterdamse ETV (later overgenomen door Dname) en het lokale station Cineac TV (op twee Rotterdamse kabelkanalen) en GOED TV (landelijke digitale kabel). Ook is er een videodocumentaire over MilieuDivers in het kader van het VROM-project Van Deur tot Dampkring gerealiseerd met de titel ‘Act Local, Think Global’.

In 2011 heeft MilieuDivers ook een belangrijke rol gespeeld bij de organisatie van het Klimaatstraatfeest in Rotterdam. Mede dankzij het wijkgerichte aanpak van MilieuDivers hebben weer vele straten in Rotterdam actief meegedaan aan het Klimaatstraatfeest. Wederom was MilieuDivers in 2011 nauw betrokken bij Cineac MilieuTV. Uiteraard zijn er ook weer wijkbijeenkomsten, natuurexcursies en jongerenvoorlichtingen georganiseerd (zie voor een opsomming van deze bijeenkomsten de bijlagen **2 en 3**). Vanuit MilieuDivers is bovendien een uniek project voortgekomen: OpZUINIG. Zie elders in dit werkverslag.

3.1 Wijkbijeenkomsten en excursies

In 2011 werden veertien wijkbijeenkomsten en negen natuurexcursies georganiseerd. Centraal daarin stonden luchtkwaliteit, energie & klimaat en duurzaamheid.

De wijkbijeenkomsten en excursies worden mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit, de Nationale Postcodeloterij en het ministerie van VROM (SMOM-regeling, Van Deur tot Dampkring).

www.milieudivers.nl

3.2 Cineac Abroad

In 2006 ging de eerste videodocumentaire in de serie Cineac Abroad in première, Cineac Nador, een film over natuur- en milieu-initiatieven in de provincie (en stad) Nador, in Noord-Marokko. De Abroad-films zijn low-low-budget-producties, gemaakt door vrijwilligers van Cineac TV, simpel gemonteerd en voorzien van ondertiteling. De films worden vertoond tijdens wijkbijeenkomsten van MilieuDivers en op Cineac TV. Naast grote publiekstrekkingen zijn de films ook aanleiding tot (veel) discussie over klimaatverandering, afval, luchtkwaliteit en natuurbehoud.

Eind 2008 ging in het Haagse Filmhuis de tweede film in de serie in première: Cineac Paramaribo, die in augustus 2008 was opgenomen in Suriname. Na afloop spraken de Haagse wethouder Leefbaarheid Rabin Baldewsingh en het PvdA-Tweede Kamerlid Chantal Gill'ard de zaal toe.

Op 12 november 2010 ging cineac Cabo Verde in première. Het aantal toeschouwers overtrof alle verwachtingen! Twee bioscoopzalen vol! De videodocumentaires zullen ook de komende jaren een blijvende rol vervullen in wijkbijeenkomsten in Rotterdam. In 2011 hebben we de Cabo Verde film verspreid en een aantal keren tijdens de wijkbijeenkomsten gepresenteerd.

Cineac Abroad wordt mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit en de Nationale Postcodeloterij.

3.3 Rotterdamse Milieuvorlichters

Voor het zesde jaar achtereen werd in 2011 een groep jongeren opgeleid tot Rotterdams Milieuvorlichter. In 2011 bestond de groep uit 25 jongeren die een certificaat hebben gehaald. In de cursus, bestaande uit vijf bijeenkomsten en een natuurexcursie, krijgen jongeren les in duurzaamheid, luchtkwaliteit en klimaat. Na de cursus kunnen de jongeren zelfstandig voorlichting geven op scholen in buurthuizen en wijkcentra. Zij maken daarbij gebruik van de inmiddels drie boekjes en dvd's over luchtkwaliteit, klimaat en duurzaamheid (zie 3.5). Op 14 december ontvingen de nieuwe milieuvorlichters hun certificaat tijdens de Groene Conferentie in de dependance 'Schieblock.

In 2011 werden in totaal 37 voorlichtingen gegeven op scholen en buurthuizen.

De RMV-cursus en de voorlichtingen worden mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit.

3.4 FLEX M TV

In 2006 startte het RMC voor het eerst met FLEX M, een tv-programma op ETV over milieu. De eerste vijf uitzendingen stonden geheel en al in het teken van de luchtkwaliteit. De uitzendingen in 2007 gingen vooral over klimaatverandering en in 2008 werd het begrip duurzaamheid behandeld, met uitzendingen over lifestyle, voeding, mobiliteit, duurzame energie en cradle-to-cradle. In 2009 werden vijf programma's gemaakt over duurzame mobiliteit en 2010 – 2011 werden er vijf uitzendingen gemaakt en uitgezonden over innovatie.

Alle uitzendingen werden ook op internet gepubliceerd.

Bij iedere serie uitzendingen werd educatief materiaal ontwikkeld, bestaande uit een dvd en een boekje (zie 3.5). Alleen voor de serie over innovatie moet dit nog ontwikkeld worden.

FLEX M TV wordt mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit.

3.5 Educatieve pakketten

Er zijn de afgelopen jaren vier educatieve pakketten uitgebracht over luchtkwaliteit (Ieders Lucht), Klimaatveranderingen (Ons Klimaat), Duurzaamheid (Samen Duurzaam) en (Mijn mobiliteit). De boekjes zijn via de hybride dvd-cd-rom gekoppeld aan de website www.iederslucht.nl, die door jongeren samen met het RMC wordt bijgehouden. Op de dvd vinden gebruikers naast steeds vijf uitzendingen van FLEX M ook de PowerPoint-presentaties en diverse weblinks. De vier boekjes worden in de praktijk gebruikt door de Rotterdamse Milieuvorlichters, door jongeren zelf op scholen voor presentaties en door docenten bij het samenstellen van lessen over milieu. Bij de boekjes zijn ook docentenhandleidingen geschreven, met handige lestips.

Elke Rotterdamse school en sociaal-culturele instelling kon maximaal vijftien gratis boekjes, dvd's en docentenhandleidingen aanvragen.

De educatieve pakketten worden mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit en de Nationale Postcodeloterij.

www.iederslucht.nl

3.6 De spin-off van MilieuDivers

Het project MilieuDivers en/of het MilieuDivers-netwerk heeft geleid tot diverse nieuwe projecten en activiteiten.

3.6.1 doorlopende leerlijn

Het project doorlopende leerlijn klimaat/energie/duurzaamheid is een initiatief van de Hogeschool Rotterdam. Vanwege ons project MilieuDivers zijn wij gevraagd deel te nemen in de klankbordgroep doorlopende leerlijn. In 2012 wordt hier een aantal bijeenkomsten over georganiseerd. Het project is erop gericht om na de basisschool op gepaste wijze een educatieve doorlopende leerlijn te ontwikkelen voor vo, mbo, hbo en universiteit over milieu, natuur en duurzaamheid.

Voorbesprekingen hebben eind 2011 plaatsgevonden. De uitwerking zal in 2012 plaatsvinden.

3.6.2 landelijke project 10:10

Het Rotterdamse welzijnsinstelling de HEF groep, is partner van het landelijke initiatief 10:10. Wij ondersteunen de HEF groep om de doelstelling van 10:10 te halen. Het hefgroep is een bundeling van verschillende welzijnsorganisaties die bezig zijn in de buurten. Samen met het Hefgroep gaan we personeel en bezoekers van Hefgroep motiveren om mee te doen met 10:10. We zetten ons samen in om de CO2 uitstoot in één jaar met 10% te verminderen.

3.6.3 Maatschappelijke stages

In samenwerking met verschillende MBO en HBO instellingen creëren we maatschappelijke groene stages. We vinden het belangrijk dat groene maatschappelijke stages er zijn in Rotterdam. Via het project 'Pot goud op zuid' staan we direct in contact met maatschappelijke stage-coördinatoren van bijna alle VO in Rotterdam-zuid.

4. Stadsnatuur & Ruimte

Stadsnatuur

4.1 Parkenoverleg Rotterdam

In het Parkenoverleg Rotterdam zijn inmiddels 27 parken vertegenwoordigd. In 2011 heeft er vier maal overleg plaatsgevonden en een excursie. Er is intussen ook een website www.rotterdamseparken.nl ontwikkeld en werden tevens twee digitale parkennieuwsbrieven verzonden.

In het Parkenoverleg zijn in 2011 de volgende onderwerpen besproken en gastsprekers aan het woord geweest:

- Presentatie Suzanne Loen en Nienke Bouwhuis: Krachtgroen – gebiedsontwikkelaars is een multidisciplinair ontwerperscollectief dat onderzoekt, ontwerpt en ontwikkelt aan de groene ruimte in en om de stad. Waar overheden en projectontwikkelaars groen in deze tijd beschouwen als een kostenpost ziet KRACHTGROEN groene ruimte juist als instrument voor duurzame gebiedsontwikkeling. Groene ruimte creëert namelijk waarde; ecologische, sociale, ruimtelijke én economische.
- Presentatie afstudeeropdracht Deborah Flantua ‘Onderzoek naar realiseren van ecologisch beleid in Rotterdam’. Na afloop discussie en tips voor het onderzoek.
- Excursie Kralingse bos: Nieuw aangelegde vistrappen en Wolvenvallei
- Presentatie ecologen Ingenieurs Bureau Gemeentewerken Rotterdam: Olaf van Velthuijsen en Marije Langstraat, beiden ecooloog bij Ingenieursbureau Gemeentewerken Rotterdam, geven een presentatie over hun werkzaamheden en besteden aandacht aan de ecologische kennis die binnen de gemeente voorhanden is.
- Presentatie Parknatuur.nl: Mireille de Heer van Parknatuur.nl vertelt over het initiatief van haar bureau De Heer & Co over een huis-aan-huis parkennieuwsbrief. Zij vraagt of in Rotterdam parken zijn waar deze nieuwsbrief voor kan worden uitgegeven. Verder wil zij weten wat de eerste indrukken zijn en of de aanwezigen nog ideeën hebben.
- Excursie Wollefoepenpark: park, permacultuur project, vleermuisverblijf

De voorzitter Jan de Haas, sinds de oprichting van het Parkenoverleg betrokken, kondigde aan zijn rol als voorzitter te willen neerleggen. Dankzij zijn inspanningen is hij opgevolgd door Marius Huender, die vanaf 2012 de functie als voorzitter gaat overnemen.

Doel Parkenoverleg

Doel van het Parkenoverleg is een platform te vormen voor parken in Rotterdam en de communicatie tussen diverse partijen te bevorderen. Partijen die hier baat bij hebben, zijn bewonersorganisaties, parkbeheerders van de gemeente, (deel)gemeentebesturen, parkgroepen (‘vrienden van het park’) en wijzelf. Tussen al deze partijen wordt kennis uitgewisseld en de betrokkenheid van Rotterdammers bij de parken neemt toe, wat leidt tot een hogere kwaliteit van het groen in Rotterdam.

4.2 Milieuvriendelijkste tuin van Rotterdam

‘De milieuvriendelijkste tuin van Rotterdam’ is een wedstrijd gericht op het vergroten van de biodiversiteit in eigen straat en buurt en het tegengaan van verstening. De wedstrijd is een initiatief van het Rotterdams Parkenoverleg en het Rotterdams Milieucentrum. In het project wordt samengewerkt met een aantal lokale Rotterdamse (natuur)organisaties.

Na een geslaagde eerste editie in 2010 is besloten om de wedstrijd in 2011 een vervolg te geven. Rotterdammers konden zich dus ook in 2011 via de website www.milieuvriendelijkstetuin.nl inschrijven voor de wedstrijd. Op de website vullen deelnemers eerst de ‘Tuinenmeetlat’ in. De meetlat berekend per tuin een score van een aantal punten. Naast NAW-gegevens kunnen deelnemers ook een foto uploaden van hun tuin. De meetlat maakt een voorselectie van de tuinen die door een jury bezocht gaan worden. In 2011 deden weer ruim 400 Rotterdamse tuinen mee. Tijdens de Groeneconferentie op 14 december ontvingen twee tuineigenaren de Milieuvriendelijkstetuinbokaal en een cheque voor een groen weekendje weg. Er waren twee categorieën: ‘gewone tuinen’ en volkstuinten. Er werd tijdens diverse markten (zoals op Rotterdamse Oogst) en wijkevenementen door het milieucentrum publiciteit gemaakt voor de tuinenwedstrijd.

4.3 Groenpunt

Het Groenpunt is een overleg tussen het NIVON Rotterdam, de stichting Landschapsonderhoud Rotterdam, Ark Natuurontwikkeling, de Rotterdamse Bond voor Volkstuinders, Sport en Recreatie (afdeling Natuur en Milieueducatie) en het RMC. Het doel is groene publieksactiviteiten onder de aandacht van het Rotterdamse publiek te brengen.

Het Groenpunt is naast een overleg ook een echt ‘groen punt’: een paal met daarop een groene punt. Jaarlijks wordt het Groenpunt geslagen in op een plek waar vrijwilligers een grote rol spelen bij het beheer en onderhoud en/of waar (bouw)ontwikkelingen een bedreiging vormen. In 2011 is een groenpunt geslagen aan de Hoodrift. Bewoners van deze straat hebben een grote zaaiactie georganiseerd in het kader van de actie Rotterdam Fleurt op.

Rotterdam Fleurt op is een gezamenlijke actie van de leden van het Groenpunt waarin het NIVON het voortouw heeft genomen. Met deze actie werd er circa 75 kg. zaad verspreid over 18.500 vierkante meter. Individuele Rotterdammers deden mee, maar ook bewonersorganisaties, tuinierversenigingen, woningcorporaties, opbouwwerk, basisscholen, een speeltuin en een kinderboerderij. Zij konden zaad ophalen bij het NIVON en in hun eigen straat of in de buurt verspreiden.

In 2011 kwam het Groenpunt vier keer bij elkaar. Wegens bezuinigingen worden de contracten van betaalde krachten bij het NIVON beëindigd. Hoe het Groenpunt in de toekomst vorm gaat krijgen wordt besproken.

www.groenpunt.nl

4.4 Begeleiding Afstudeeronderzoek InHolland

Gedurende zes maanden is voor het RMC een onderzoek uitgevoerd in de vorm van afstudeeronderzoek. Dit onderzoek heeft de titel: 'Een ecologisch beleid voor Rotterdam; Een onderzoek naar de mogelijkheden voor een ecologisch beleid'. Het doel van het onderzoek is vast te stellen waarom Rotterdam geen ecologisch beleid heeft en, uiteindelijk, een advies te geven aan de gemeente en het RMC over de stappen die zij kunnen ondernemen om een ecologisch beleid te bewerkstelligen. De hoofdvraag die opgesteld is voor dit onderzoek luidt: *“Waarom heeft Rotterdam geen ecologisch beleid en welke meerwaarde heeft een ecologisch beleid voor de stad?”*. Het onderzoek is aangeboden aan Wethouder Duurzaamheid, Buitenruimte en Binnenstad Alexandra van Huffelen.

4.5 Cursus Wabo

De wet algemene bepalingen omgevingsrecht de WABO is sinds 1 oktober 2010 in werking getreden. In deze wet is de omgevingsvergunning geregeld. Doel is om het aantal vergunningen dat bedrijven en burgers voor hun activiteiten nodig hebben zoveel mogelijk in één vergunning onder te brengen. In de praktijk brengt dit nog veel onduidelijkheid met zich mee. Omdat Rotterdammers en natuur - en milieuorganisaties en organisaties in bepaalde situaties met dit omgevingsrecht te maken krijgen werd een cursusavond georganiseerd. De WABO-cursus werd gegeven door de jurist Lex de Savornin Lohman. De cursus duurde een avond en wordt gegeven op 29 maart in de Hobokensalon van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam. Er waren 28 deelnemers.

Aan de orde kwamen vragen als:

- Welke vergunningen gaan er op in de omgevingsvergunning?
- Wat is de verhouding van de Wabo tot de Wet ruimtelijke ordening?
- Hoe moet de vergunning worden aangevraagd en bekend gemaakt?
- Welke voorbereidingsprocedures gelden er, en hoe kunnen derden/belanghebbenden daarop inspelen?
- Wat kan er voortaan zonder vergunning gebouwd worden, en hoe kan daar via bestemmingsplan of ontheffingenbeleid paal en perk aan worden gesteld?
- Wat betekent de Crisis- en Herstelwet voor het beroepsrecht van omwonenden en milieu-organisaties? Welke projecten vallen daaronder?
- Hoe zit het nu met het beroepsrecht van organisaties, en de argumenten die ze in kunnen brengen?

4.6 Landelijke digitale netwerken

Groen in de Stad is een Landelijk Netwerk dat bestaat uit groenprofessionals gericht op de stad. Personen die hier bij zijn aangesloten zijn werkzaam bij bedrijven, het Rijk, de Provincie, een gemeente enz. LinkedIn is een digitaal netwerk. Via dit netwerk kunnen discussie worden gestart waar een aangesloten lid op kan reageren. Op deze manier kunnen landelijke ontwikkelingen en discussies gevolgd worden.

Voor de volgende groepen geldt hetzelfde als voor het netwerk Groen en de Stad.

Andere groepen waarbij via LinkedIn is aangesloten zijn: CROW Levende Stad; Bijen, bermen en bloemen; Duurzame Stad; Groene Hart, Kloppend hart; ROTTERDAM – My City!!; Stedelijke Vernieuwing; Stichting Natuur en Milieu.

4.7 Landelijk overleg, groenexperts vier Milieuentra

In 2011 overlegden de groenexperts van de vier grootstedelijke milieuentra (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) eenmaal met elkaar. Het kwam tot uitwisseling van informatie, waarbij ook mogelijke samenwerkingsprojecten werden besproken.

www.rotterdamseparken.nl

4.8 Natuur in Kaart

Vanwege de bezuinigingen op ons basisbudget was het niet meer mogelijk om in 2011 door te gaan met het project Natuur in Kaart. Dit leidde tot veel onbegrip bij de ruim 200 vrijwilligers die wij in 2011 zo goed als mogelijk hebben proberen te 'kanaliseren'. Na jarenlange inzet was er bij veel vrijwilligers weinig begrip voor ons besluit te stoppen met het project.

4.9 Dierenwelzijn en Stadsnatuur

Na een lange periode van voorbereiding werd op 15 januari 2009 op het stadhuis de adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur geïnstalleerd, nadat het College van B & W hiertoe had besloten. De commissie staat onder voorzitterschap van de heer T. Dorrestein, oud-directeur van Diergaarde Blijdorp, en bestaat uit de heren R. Hitzert van de Dierenbescherming Rijnmond, N. de Zwarte van bureau Stadsnatuur Rotterdam, Emile van Rinsum van het RMC en uit mevrouw N. Koster van de GZH. Ambtelijk secretaris van de commissie is Sjoerd Reinstra van de dienst Sport en Recreatie. De opdracht aan de commissie is het College van B & W te voorzien van gevraagd en ongevraagd advies. De commissie ging in 2010 ook aan de slag met het opstellen van adviezen die moeten leiden tot een gemeentelijk dierenwelzijnsplan.

Over in de commissie te bespreken punten proberen wij vanuit het RMC zoveel mogelijk contact te houden met de achterbanorganisaties die bezig zijn met dierenwelzijn en stadsnatuur.

Adviescommissie Dierenwelzijn

De oprichting van de adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur is een direct gevolg van de in 2005 ingediende motie Recreologie in de gemeenteraad door de fractie van Leefbaar Rotterdam en de raadsfractie van het CDA. De dienst Sport en Recreatie kreeg van de wethouder Buitenruimte de opdracht om een dergelijke commissie op te zetten.

Ruimte

4.10 Maasvlakte2

Hoewel het RMC niet direct betrokken was bij jarenlange onderhandelingen over de aanleg van het nieuwe land en de natuurcompensaties, volgden we het proces wel op de voet. Diverse keren schoven we ook aan bij het overleg tussen de Milieufederatie, lokale milieugroepen, Natuurmonumenten, stichting de Noordzee en stichting Duinbehoud. Gezamenlijk formuleerden en stuurden we met de Milieufederatie in de loop der jaren ook een aantal keren een zienswijze in op de (voorontwerp)bestemmingsplannen voor de Maasvlakte2. In 2009 resulteerde dit in het convenant Visie en Durf, waarin overheid, Havenbedrijf, natuur- en milieuorganisaties zich committeren aan diverse afspraken over duurzaamheid, mobiliteit en natuurcompensatie. De uitvoering van de gemaakte afspraken zal vele jaren in beslag nemen. De monitoring wordt aangestuurd door de verschillende partijen die contact met elkaar houden via de Tafel van Borging, voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Namens de natuur- en milieubeweging neemt de Milieufederatie Zuid-Holland deel aan De Tafel.

www.maasvlakte2.com

4.11 Binnenterrein De Arend

Het binnenterrein aan de Kaapstraat in de Afrikaanderwijk werd in opdracht van Gemeentewerken op een natuurlijke manier aangelegd, naar een ontwerp van bureau Buitenkans; dit na uitgebreide planvorming in samenwerking met omwonenden en gebruikers van het terrein. De financiering was in 2007 al geregeld via de Groene Duimen, een aanvraag die toen samen met ons tot stand was gekomen. Bij de inspraak konden de bewoners ook in 2011 op onze ondersteuning rekenen.

4.12 A13-A16

De nieuwe verbindingsweg tussen de Rijkswegen A13 en A16 is vlak langs de wijken in Hillegersberg, Schiebroek en Ommoord gepland. Dat betekent extra lawaai en luchtvervuiling voor de omwonenden, maar ook een 'ruimtelijke ingreep' die grote gevolgen heeft voor bijvoorbeeld het Lage Bergse Bos. De nieuwe weg doorkruist ecologische zones en vermindert recreatiemogelijkheden. Aan de andere kant denken de minister en Rijkswaterstaat met de aanleg van de weg de druk te ontlasten op de zwaarbelaste A13 (die door de woonwijken van Overschie loopt).

Wij werkten rond de A13-A16 samen met o.a. het Platform Regiopark Rottemeren A13/A16 en de Belangenvereniging Hillegersberg Bergse Bos (BVHBB). Het gezamenlijke standpunt is dat de nieuwe weg ter hoogte van het Lage Bergse Bos niet te zien, te horen en te ruiken zou moeten zijn, maar ook dat er serieus naar varianten moet worden gekeken. In opdracht van de BVHBB werd een onderzoek uitgevoerd naar een variant die de A13 min of meer verlegt. De zogeheten 'Portway Rotterdam', een alternatief ontwikkeld door Ir. Bos (van de Bos-variant) zou de A13 ter hoogte van Overschie volledig overbodig maken. Rijkswaterstaat heeft toegezegd serieus naar deze variant te gaan kijken.

Bewonersorganisaties en wij zijn in het commentaar richting gemeenteraad gezamenlijk opgetrokken. De gemeente is ook voorstander van een tunnel ter hoogte van het Lage Bergse

Bos, en komt hiermee dus tegemoet aan de eisen van de bewoners. Het is nog onduidelijk hoe het ter hoogte van Ommoord zal moeten.

De samenwerkende bewonersorganisaties hebben zelf veel verkeersdeskundigheid in huis, maar toch konden we de georganiseerde bewoners soms goed adviseren over de te voeren lijn. Ook hebben we in 2011 ons eigen lobbytraject gevolgd.

5. Landelijk overleg, overleg vier Milieucentra

In 2011 overlegden de vier grootstedelijke milieucentra (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) in totaal vier keer met elkaar. Het kwam tot uitwisseling van informatie, waarbij ook mogelijke samenwerkingsprojecten werden besproken. Op organiseerden de vier centra de jaarlijkse Milieucentrumdag, met het Milieucentrum Den Haag als gastheer.

Tevens overlegden we het afgelopen jaar regelmatig met het Amsterdams Milieucentrum, de Gelderse, Overijsselse en Utrechtse Milieufederatie en de Woonbond over het samenwerkingsproject 'Huurders op de bres voor hogere energielabels'.

Een ander samenwerkingsproject was 'Run4Air' waarin wij samenwerken met het Utrechts, Amsterdams, Haags Milieucentrum en de stichting Natuur en Milieu. De projectgroep die dit project op poten zet kwam een keer bij elkaar naast veelvuldig overleg over de mail en per telefoon.

Zie in **bijlage 2** een overzicht van conferenties en landelijke overleggen.

6. Milieucommunicatie

Een goede communicatie met de achterban, het publiek en de beleidsmakers/politiek is voor ons van groot belang. Onze communicatiemiddelen daarvoor zijn de Groene Agenda, de digitale Rotterdamse Milieucourant en onze diverse websites, facebook - en twitteraccounts.

6.1 Groene Agenda

Helaas viel het doek voor de gedrukte Groene Agenda in 2011 vanwege de bezuiniging op het basisbudget. De agenda werd nog drie keer verspreid in 2011 in de hele regio Rijnmond, in een oplage van 12.000 stuks. De Agenda is gericht op een breed publiek en biedt vele groene activiteiten aan in het Rijnmondgebied. Naast de gedrukte versie van De Groene Agenda is er ook een internetversie, zie www.groeneagenda.nl en wordt er gewerkt aan een digitale versie.

6.2 Rotterdamse Milieucourant

De Rotterdamse Milieucourant (RM-courant) is een digitale nieuwsbrief die naar ruim 2300 e-mailadressen wordt verstuurd. Hij is gericht op mensen met belangstelling voor natuur en milieu en biedt vooral Rotterdamse (maar soms ook algemeen landelijke) onderwerpen aan.

De RM-courant is voor ons en onze achterbangroepen ook een mogelijkheid om standpunten en activiteiten bekend te maken.

6.3 Websites/facebook - en twitteraccounts

Naast de hoofdwebsites www.milieucentrum.rotterdam.nl en www.groeneagenda.nl hebben we een aantal sub-websites die specifieke projecten ondersteunen, zoals www.milieudivers.nl, www.natuurinkaart.nl. Speciaal voor jongeren werd de website www.iederslucht.nl gestart (zie 3.5). De website van het Rotterdamse Parkenoverleg is www.rotterdamseparken.nl over de Rotterdamse parken en is in 2010 gelanceerd. Ook wordt er veelvuldig door het milieucentrum getwitterd op de accounts *@milieucentrum*, *@milieudivers* en namens de vier milieucentra ook op *@duurzamestad*. Eind 2011 had *@milieucentrum* meer dan 2000 volgers. Hetgeen veel is voor een lokale organisatie. Op Facebook is het milieucentrum steeds actiever.

6.4 Cineac Milieu TV

Cineac Milieu TV is een product van het Rotterdams milieucentrum en het lokale station Cineac TV. De televisieploeg gaat iedere week op zoek naar duurzame onderwerpen. Naar Cineac TV wordt in Rotterdam zeer goed gekeken. Het is een lokaal TV-station dat dicht bij de mensen staat en door een groot aantal vrijwilligers wordt gemaakt. Cineac TV is in de buurt zeer actief en maakt verschillende wijkedities. Elke woensdag was er een nieuwe aflevering te zien over milieu, duurzaamheid en energiebesparing

Bijlage 1 jaarverslag 2010 RMC

Overzicht van de groepenondersteuning in 2011 (in willekeurige volgorde)

- *= oppervlakkige ondersteuning middels telefoon- of mailverkeer.
- **= uitgebreide ondersteuning ook middels bijeenkomst(en)/persoonlijk contact
- ***= intensieve ondersteuning door gezamenlijke actie en/of activiteiten

Milieudefensie Rotterdam **

Milieudefensie heeft een groot aantal lokale afdelingen. Het RMC ondersteunde de Rotterdamse afdeling op kleine schaal door middel van het doormailen van uitnodigingen, informatie, nieuwsbrieven. Er is overleg geweest met Milieudefensie Rotterdam over een op te zetten milieucafé, gericht op jongeren.

www.rotterdam.milieudefensie.nl.

Weekendschool 't CENTRUM **

Het weekendschool 't centrum houdt zich in eerste instantie bezig met bijscholen in het weekend. Ook voor de ouders worden verschillende activiteiten georganiseerd. Samen met het LNV en het RMC zijn we verkenningsgesprekken geweest om er een groene weekendschool van te maken, met groene activiteiten voor ouders en leerlingen.

Bewonersgroep Schieveenstraat ***

In het kader van het Klimaatstraatfeest.

www.klimaatstraatfeest.nl

IHS Erasmusuniversiteit **

Organisatie van excursie voor buitenlandse studenten i.s.m. de (griffie) van de gemeenteraad/raadsfracties.

Scholengemeenschap IBN Ghaldoun **

IBN Ghaldoun ziet het als haar taak om haar leerlingen op gepaste wijze van informatie te voorzien over natuur & milieu in hun omgeving en de omgeving van school. RMC heeft hier een adviserende rol in.

APS, algemeen pedagogisch studiecentrum*

Landelijke organisatie die zich met name richt op onderwijs en pedagogie.

Binnen hun organisatie en op verzoek van verschillende groene opleidingen proberen ze een goed beleid aan te bieden op het gebied van duurzaamheid en diversiteit.

Het werk van het RMC wordt gezien als voorbeeld.

Groep Rotterdamse milieuvorlichters ***

In totaal wordt een groep van 160 Rotterdamse milieuvorlichters ondersteund, met persoonlijke coaching en begeleiding, materialenuitleen (zoals laptops, beamers en audiovisuele apparatuur), bijeenkomsten en terugkomdagen. In 2011 werden 25 nieuwe Milieuvorlichters opgeleid. Contact via mail, telefonisch en sms, bijeenkomsten, organisatie van de cursus RMV 2011. De cursus valt onder het project MilieuDivers. *Onderdeel van MilieuDivers.*

Lidorganisatie.

www.milieudivers.nl

Vrouwenstudio Cleo Patria (zeven wijkstudio's) ***

Cleo Patria is een organisatie die gericht is op het participeren en emanciperen van vrouwen. Cleo Patria krijgt onze ondersteuning om milieu en klimaatonderwerpen ter sprake te brengen. In zes wijkstudio's zijn bijeenkomsten over klimaat en luchtkwaliteit geweest.

Contact: wijkbijeenkomsten, vergaderingen en telefonisch/e-mailcontact. Onderdeel van MilieuDivers.

IJsselmonde, Lombardijen, Paperclip, Katendrecht, Schiebroek, Hoogvliet
www.cleopatria.nl

JOG, jong geleerd oud gedaan *

Jongerenorganisatie die een onderkomen hebben in het Natuurspeelplaats Ruige Plaat (Hoogvliet). Deze natuurspeelplaats werd opgezet door de stichting Ark en was al langer open voor kinderen uit de deelgemeente.

Contact: vergaderingen, advisering en telefonisch/e-mailcontact.

www.jog09.hyves.nl

Bewonersgroep De Arend ***

Binnenterrein De Arend ontving in 2006 een Groene Duim van de wethouder Buitenruimte Bolsius. Wij ondersteunen de groep bij het realiseren van een groen en natuurlijk binnenterrein en speelplaats. Op 18 juni werd feestelijk het 'bouwbord' onthuld, met informatie over het inrichtingsplan voor de omwonenden en de spelende kinderen.

Contact: vergaderingen, procesbegeleiding, gezamenlijke organisatie van activiteiten en e-mailcontact.

Bewonersorganisatie Afrikaanderwijk **

Wij zijn betrokken bij het overleg van de bewonersorganisatie Afrikaanderwijk, samen met het opbouwwerk. Concreet geven wij ondersteuning en advies op het gebied van natuur en milieu en bewonersparticipatie.

Contact: vergaderingen op aanvraag, niet-periodiek telefonisch contact.

Bewonersgroep Blijdorp/Bergpolder (voorheen Bewonersgroep Kick off) **

Kick off is een groep uit Rotterdam die zich inzet voor de verbetering van de luchtkwaliteit en de hoeveelheid auto's in Blijdorp. De groep is ontstaan als 'protest' tegen de te plannen ondergrondse parkeergarages in de wijk. Kick off vraagt regelmatig advies en milieustukken over luchtkwaliteit.

Contact: ondersteuning op aanvraag, informatie-onderzoek, sporadisch persoonlijk contact.

Lidorganisatie.

Bewonersgroep Dik Ketstraat ***

De bewonersgroep in de Dik Ketstraat is actief geworden in de campagne Klimaatstraatfeest. Daarnaast is een aantal bewoners aan de slag gegaan met zonnepanelen en het zoeken naar aanbieders.

Contact: ondersteuning bij de campagne Klimaatstraatfeest, advies geboden over zonnepanelen.

ALACRITAS ***

ALACRITAS is een organisatie voor training, advies en projectmanagement, gericht op het bevorderen van participatie en innovatieve projectontwikkeling in de sociale sector. RMC heeft ondersteuning verricht bij projecten die gericht zijn op afval in de wijken.

TOS Charlois **

Thuis op straat (TOS) Charlois wil meer doen met natuur, milieu en jongeren. Het RMC heeft handreikingen en informatie geleverd voor het opzetten van een 'natuur-avontuur-cursus voor jongeren'.

Wellant College (Kralingen) ***

Het Wellant College is een groen opleidingscentrum dat zich meer wil profileren in Rotterdam en dat ook jongeren met een allochtone achtergrond als nieuwe studenten wil aantrekken.

Contact: advies, ondersteuning en in contact brengen met andere organisaties o.a. Drijvend Rijnhaven paviljoen.

Binnen Groen, Buiten Groen ***

Het project Binnen Groen, Buiten Groen werd geïnitieerd door Dona Daria (vrouwenemancipatiecentrum) en werd door het RMC ondersteund. Gezamenlijk werden de activiteiten rond het thema 'de boom' opgezet, wat resulteerde in een kleurrijke fototentoonstelling met foto's van fotografe Karin Oppelland.

Contact: mail- en telefonisch contact, advies, ondersteuning en bijeenkomsten.

Lidorganisatie.

www.donadaria.nl

www.binnengroenbuitengroen.nl

Klimaatstraatfeest-campagne ***

Klimaatstraatfeest is een landelijke campagne die in oktober 2008 van start ging en die loopt t/m mei 2011. In Rotterdam en omstreken wordt het ondersteund en gecoördineerd door het RMC.

Contact: telefoon, mail, persoonlijk contact, organisatie van de officiële start van de campagne in Rotterdam (en Zuid-Holland), organisatie van de bezoeken van weerman Piet Paulusma (tv-uitzendingen SBS6), advies en ondersteuning bij de organisatie van (buren)acties.

www.klimaatstraatfeest.nl

Cineac TV ***

Stichting Cineac TV is een lokale tv-zender die op een laagdrempelige manier programma's maakt voor de Rotterdamse wijken. Programma's worden door bijna honderd vrijwilligers gemaakt. Wij ondersteunen Cineac TV door het stimuleren van meer milieuprogramma's en door de tv-vrijwilligers milieubewuster te maken.

Contact: telefoon en mail, bijeenkomsten, persoonlijk contact, gezamenlijk maken van milieu-tv-programma's, het maken van plannen voor 2009 voor de campagne Klimaatstraatfeest.

Lidorganisatie.

www.cineacmilieu.tv

www.cineac.tv

SVVP **

De Stichting voor Vernieuwing en Participatie is binnen haar organisatie druk bezig om natuur en milieu als reguliere onderwerpen van de stichting te krijgen. Wij ondersteunen en geven advies.

Lidorganisatie.

Groene Urgentie **

Groene urgentie is een landelijke alliantie van onder andere, agrarische onderwijs centra, bedrijfsleven en ministerie van LNV. Doel is om het agrarische sector en het natuur goed in beeld te brengen bij jongeren. Vooral agrarische beroepen en natuur/milieu-beroepen worden gepresenteerd. RMC is lid als adviseur.

Vereniging voor vrouwen met hogere onderwijs VVAO **

De VVAO is een vereniging van vrouwen met een hogere opleiding. De vereniging heeft ongeveer 4500 leden en 32 afdelingen. De VVAO behartigt de belangen van hoger opgeleide vrouwen en zet zich ook in voor verbetering van de positie van de vrouw.

Het RMC heeft een voorlichting en een debat gehouden over klimaat. Daarnaast zijn de dames op excursie geweest met een natuurgids.

CVD, groenproject met stagiaires **

I.s.m. Centrum voor Dienstverlening hebben wij ondersteuning en coördinatie verleend voor maatschappelijke stages op het gebied van groen.

Contact: telefoon, mail en persoonlijk contact.

Stichting AFRI **

Er zijn gesprekken gevoerd en handreikingen aangeboden om duurzame onderwerpen te laten integreren in de jongerenorganisatie Afri.

Contact: telefoon, mail en persoonlijke contacten.

Lidorganisatie.

www.stichtingafri.nl

Noord+ **

Wij adviseren en ondersteunen de gefuseerde organisatie in Noord. De club bestaat o.a. uit het voormalig stichting SAJ. Noord+ is bezig om meer natuur- en milieuprojecten te organiseren in Noord en meer betrokken te worden bij milieuvraagstukken in de Rotterdamse deelgemeente Noord.

Studio Hergebruik ***

Het Rotterdams Milieucentrum (ooit initiatiefnemer van een 'hergebruikatelier') is lid van het bestuur van de stichting Studio Hergebruik en vergadert en denkt mee over het te voeren beleid.

Lidorganisatie.

Hefgroep ***

Met de directie van de Hefgroep (koepel van sociaal-cultureel werk) is bekeken in hoeverre de instelling meer duurzaam zou kunnen gaan functioneren. 10:10 is een campagne die het hefgroep samen met het RMC in Rotterdam oppakt.

Stichting Posado**

Culturele Kaapverdische vereniging gericht voor 50+ers bewoners van Delfshaven.

Het RMC heeft op verzoek voorlichtingen en een cursus georganiseerd.

Stichting casa tibirias***

Stichting casa Tibiriass probeert i.s.m. het RMC haar bezoekers/leden meer te laten verdiepen in het milieu in het algemeen en specifiek energiebesparing.

Stichting kracht van de vrouw***

Hof van heden**

Hof van Heden in hoogvliet heeft een streven om de ecodorp van Nederland te zijn. Het RMC ondersteunt ze van harte en bied handreiking aan zoals cursussen, voorlichtingen en eventueel bemiddeling.

Werkgroep Braca (afrikaanderplein)**

Een werkgroep die jaren actief is op de Afrikaanderwijk. Ze richten zich voornamelijk op participatie. Op verzoek van Braca heeft het RMC informatie over klimaat gegeven en de cursus opzuinig georganiseerd.

Pot van goud**

Pot van Goud een samenwerkingsorganisatie van alle middelbaar- en voortgezet onderwijs in Rotterdam zuid. Via pot van goud biedt het RMC haar educatieve pakketen aan de scholen.

Rijnhavenpark/inholland**

Het RMC heeft een adviserende rol bij het maken van plannen voor het Rijnhavenpark

Hogeschool Rotterdam***

Het RMC is betrokken bij het module natuur& milieu van de opleiding biologie.

Clean drinks***

Het RMC ondersteunt en geeft zo nodig advies aan de Rotterdamse afdeling van Clean drinks.

Doorgaande leerlijn***

Een samenwerkingverband om een (klimaat/energie/duurzaamheid) doorlopende leerlijn op poten te zetten in Rotterdam. Partner en trekker hierin o.a. Hogeschool Rotterdam.

Bewoners comité Essenburgsingel***

De actieve bewoners van de Essenburgsingel worden door het RMC ondersteunt en van informatie voorzien.

Scholengemeenschap Nieuw zuid**

Scholen gemeenschap commenius**

Stichting Mostakbel (Feijenoord)**

Een zelforganisatie waar ook de buurtvaders van Feijenoord huisvesten. Het RMC geeft voorlichtingen over leefomgeving, luchtkwaliteit en duurzaamheid.

Wooncafe Rijnhaven**

Een ontmoetingsruimte voor bewoners van Hillekop en rijnhaven.

PRO LMC de Waal**

De Waal is de school voor de ondernemende en getalenteerde leerling op gl, kl of bl niveau. In de bovenbouw wordt Zorg & Welzijn Breed en Handel & Administratie aangeboden, sectoren die aansluiten op mbo-niveaus 2, 3 of 4.

Op hun verzoek verzorgen wij gastlessen met onze milieuvorlichters.

College Hillesluis*

Stichting College Hillesluis biedt jongeren uit Hillesluis een programma van werk en trainingen waarmee een stevig CV gebouwd kan worden. Op verzoek van college hillesluis hebben wij meegedacht aan thema's zoals schoon en milieu.

Ambrosiusgilde Rotterdam***

In mei heeft wethouder van Huffelen een bezoek gebracht aan het Ambrosiusgilde. Het bestuur wilde graag iemand van het RMC bij dit bezoek aanwezig hebben vanwege bekendheid met het politieke en ambtelijke netwerk en het op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen op bijengebied in Rotterdam.

Ook in 2011 dreigt nog steeds een huurverhoging voor het bijenpark van de vereniging aan de Maeterlinckweg. Het OBR kondigt een flinke huurverhoging aan. Ook is de grond op het terrein flink verzakt en is hierdoor deels niet bruikbaar.

Het RMC heeft samen met de vereniging overlegd en actie ondernomen richting het OBR om de huurverhoging tegen te gaan en bijenhouders in Rotterdam ruimte te bieden om bijen te kunnen houden.

Ook is aan de jaarlijkse open dag bekendheid gegeven.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Bewonersadviesraad Rotterdam-Zuid***

De bewoneradviesraad geeft gevraagde en ongevraagde adviezen aan het Pact op Zuid.

Eén van deze adviezen was het 'Groenadvies'. Het RMC heeft haar expertise ingezet en een groot aandeel gehad aan de samenstelling van het advies.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Bureau Stadsnatuur Rotterdam***

Met bSR werden in 2011 contact onderhouden over de voortgang van Natuur in Kaart. Vrijwilligers inventariseerden dit jaar weer de natuur in Rotterdam. Wegens bezuinigingen werden dit jaar geen cursussen gegeven. Waardoor geen nieuwe inventariseerders geworven werden. Ook wordt het inventariseren van gegevens niet meer gecoördineerd. Inventariseerders kunnen, indien zij hiertoe in staat zijn., deze gegevens zelf via internet invoeren.

Regelmatig worden vragen van Rotterdammers, instellingen of de pers doorverwezen naar bSR.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

De Bomenridders*

Met enkele bestuursleden mondeling en per mail contact over het reilen en zeilen van de Bomenridders

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Eetbaar Rotterdam**

Deze vereniging is een overkoepelende.

In december organiseerde zij een stadslandbouw symposium. Met het RMC en Het Portaal werd gesproken over hoe dit symposium vorm te geven en een eventuele koppeling met de Groene Conferentie.

EUR Roadrunners**

Met de secretaris is meerdere malen overleg geweest over de bijdrage van leden tijdens de RUN4AIR opnamedag van Uitgesproken VARA. Ook is gesproken over ondersteuning van een loopevenement in Rotterdam.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

IVN Rotterdam**

In november is tijdens een bijeenkomst contact gelegd met de nieuwe voorzitter van IVN afdeling Rotterdam. Een vervolgspraak is gepland.

Het IVN organiseert regelmatig excursies. Deze worden bekend gemaakt in de Groene Agenda.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Milieuhuis Spijkenisse**

Ieder jaar ontvangt het milieuhuis tijdens de milieudagen in Spijkenisse alle scholen uit de gemeente. Zij hebben de leraren de drie boekjes: Ieders Lucht, Ons Klimaat en Samen Duurzaam aangeboden. Activiteiten van het Milieuhuis worden maandelijks toegevoegd aan de Groene Agenda

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Natuur Cultuur en Bewegen**

Voor een evenement in het Zuiderpark is een aantal keer contact geweest. Een bezoek in het RMC voor de verkoop van wandelboekjes.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Nivon federatie afdeling Rotterdam***

Samen met het Nivon is de actie 'Rotterdam Fleurt op' gestart. In het voorjaar van 2011 werd voor de tweede maal gratis zaad verspreid aan bewoners die in hun buurt braakliggende stukjes grond willen verfraaien met eenjarige bloemen.

Het NIVON organiseerde het Groene Vingers Festival. Het RMC heeft promotie gedaan voor de ze dag waarop vele groene organisaties zich konden presenteren. Ook was het RMC aanwezig om haar activiteiten te promoten.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Rotterdamse Oogst**

Mail en persoonlijk contact over ontwikkelingen op stadslandbouwgebied. Rotterdamse oogstfestival en Zaaït.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Rotterdamse regioteam Wereld Natuur Fonds*

Mailcontact en promotie van activiteiten die georganiseerd werden.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Ommoordse Veld Open en Groen*

Zet zich in voor het behoud en de verbetering van het Ommoordse Veld. Allerlei acties worden bedacht om de aandacht op deze plek te vestigen. De acties zijn bekend gemaakt op de website van het RMC. Mailcontact en persoonlijk contact tijdens bijeenkomsten
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Polder Schieveen**

De ontwikkelingen rondom polder Schieveen worden nauwlettend in de gaten gehouden. In juni is een overleg georganiseerd door Natuurmonumenten District Zuid Holland op de boerderij van bij de voorzitter van Vockestaert.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam***

Kees van der Zalm was hoofd van de jury van de wedstrijd Milieuvriendelijkste tuin van Rotterdam. Tijdens de Groene conferentie reikte hij de prijzen uit aan de winnaars van de categorieën volks- en privé-tuinen. Ook is contact met Landschapsonderhoud een aantal maal per jaar overleg bij de Groenpunt overleggen.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik**

Deze stichting zet zich sinds jaar en dag in voor de bescherming van de natuur in Schiebroek en omgeving. De stichting wordt regelmatig voorzien van informatie verstrekt door de gemeente aan het RMC . Het gaat dan om raadsbesluiten, bekendmaking van ter inzage legging van bestemmingsplannen, voorbereidingsbesluiten enz. Indien nodig werd een afspraak gemaakt om de inhoud van de documenten en reactie hierop te bespreken. Ook werd meerdere keren contact opgenomen met de deelgemeente om onduidelijkheden op te helderen.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Stichting Pro Groen*

Groep bewoners die in het centrum wonen en zich daar inzetten voor behoud van groen, meer groen en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad. Promotie van hun activiteiten. O.a. de groene gevels aan de Sint Jacobsplaats.
Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Transitiontown Rotterdam **

Contact: met meerdere personen persoonlijk contact, telefoon, mail, bijeenkomst.
Gesprek gehad over een doorstart van de ze groep en meerdere bezoeken gebracht aan tuinen en een bijeenkomst.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Vogels op Zuid *

Deze groep zet zich in voor verbetering van leefomstandigheden in Rotterdam- Zuid. Tijdens een aantal afspraken (bezoek, mail en telefonisch) werd ideeën besproken over de mogelijkheden en acties die ondernomen konden worden.

Inhoud aangeleverd voor DE GROENE 10 VOOR 2010.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Vogelklas Karel Schot *

Twee maal is overleg geweest met de nieuwe voorzitter van de vogelklas om bij te praten over de ontwikkelingen van de vogelklas en zijn nieuwe functie. Ook is een bezoek gebracht tijdens de open dag in mei.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

VTV Van Brienoord*

Mailcontact met enkele leden. Dit in navolging op ondersteuning bij bedenken en uitvoering om aandacht te vestigen op waarden op het Eiland van Brienoord. Dit in verband met het plan Stadionpark.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Wollefoppengroen en co***

Persoonlijk, mail en telefonisch contact over stappen die worden genomen door deze club mensen om het Wollefoppenpark samen met de bewoners uit Zevenkamp een facelift te geven. Tijdens het Parkenoverleg is een bezoek gebracht aan het Wollefoppenpark en is een rondleiding en presentatie verzorgt door personen betrokken bij deze groep.

Uitgevoerd door: Wouter Bauman.

Bijlage 2 jaarverslag 2011 RMC

Overzicht van stedelijke -, landelijk bijeenkomsten, conferenties symposia en beurzen in 2010

(op volgorde van data)

- Nieuwjaarsreceptie SP, Rotterdam
- Nieuwjaarsreceptie GroenLinks, Rotterdam
- Nieuwjaarsreceptie Deelgemeente Feijenoord
- Nieuwjaarsreceptie Deelgemeente Noord
- Nieuwjaarsreceptie D'66 Rotterdam
- Nieuwjaarsreceptie PvdA Rotterdam
- 24/1, Panel onderwijsmuseum over NME
- 24/2, Ecomobielbeurs
- 17/03, Overleg vier milieucentra
- 29/03, Landelijk overleg energiebesparing, Stook je rijk
- Op bezoek bij het Kinderpersbureau in Buurthuis de Arend
- Speeldag in Charlois (promotie opZuinig!)
- Bijeenkomst over nota Meerjarenplan groen Deelgemeente Charlois. (aanvullingen van RMC en Bewonersadviesraad Pact op Zuid zijn overgenomen in het Meerjarenplan groen)
- 26/03 Milieubeurs en VVM conferentie over klimaatadaptatie in Den Bosch
- Energiemarkt Drijvend Paviljoen, promotiestand
- Congres Ecologisch Ontwerpen van de Urbane en Rurale Omgeving TU Delft
- 7x7 sessie over het Oogstbare dak op het Schieblock
- Stadslandbouw symposium Rotterdam
- 16/06, Landelijk overleg energiebesparing, Stook je rijk
- 17/06, Rijnhavenpark bijeenkomst
- 21/06, Initiatiefplatform Rotterdam, presentatie de (t)Huishaven, drijvend centrum
- 27/06, Presentatie drijvend centrum (t)Huishaven door Enviu, Aida, Hogeschool Rotterdam
- 25/08, Dakparkcafe, Hakagebouw
- 24/09, GroeneLoper
- 27/09, Duurzamestad conferentie Den Haag
- 3/10, NME inspiratiebijeenkomst
- 5/10, Conferentie luchtkwaliteit (Roetmaat), DCMR Schiedam
- 29/10, Stedelijke bijeenkomst energiebesparing, Stook Je Rijk, Ammersfoort
- 2/11, Rondetafelgesprek AgentschapNL Madurodam Den Haag
- 3/11, Dag van de huurders, Havensteder
- 1/12, Knooppunt Klimaat, Ammersfoort

Bijlage 3 jaarverslag 2011 RMC

Overzicht van milieuvorlichtingen jongeren in 2011

(op volgorde van data)

Cursus RMV 2011

In de maanden november, december hebben 25 jongeren een RMV-cursus gevolgd. De cursus bestond uit 5 theorielessen en een excursie. Naast vakinhoudelijke kennis hebben de jongeren ook presentietechnieken en communicatielessen gehad. De jongeren worden ingezet om andere jongeren te bereiken middels voorlichtingen en workshops.

MilieuDivers jongeren 2011

Datum	Locatie	Omschrijving	Aantal
12 januari 2011	RMC	Onderzoek jongeren & milieu	10
Januari 2011	2de klas Welland College (VMBO) groep1	Onderzoek jongeren & milieu	11
Januari 2011	2de klas Welland College (VMBO) groep 2	Onderzoek jongeren & milieu	16
Januari 2011	2de klas Welland College (VMBO) groep 3	Onderzoek jongeren & milieu	20
Januari 2011	5de klas Marnix college groep 1	Onderzoek jongeren & milieu	20
Januari 2011	5de klas Marnix college groep 2	Onderzoek jongeren & milieu	25
26 januari 2011	RMC	Terugkomdag RMV	18
28 januari 2011	Pot van goud op zuid Albeda college	Maatschappelijke stages	markt
28 januari 2011	RMV, Kracht van de Vrouw	milieuvoorlichting	14
2 februari 2011	Groep jongeren Rijnhavenpark	Milieuadvies	7
4 februari 2011	RMV, Kracht van de Vrouw Feijenoord	milieuvoorlichting	16
9 februari 2011	RMV, Hogeschool rotterdam	milieuvoorlichting	16
16 februari 2011	School Nieuw Zuid Stand rmv	Jongeren markt/ stand	300
11 maart 2011	Cafe Charlois	Milieuvoorlichting	13
25 maart 2011	Knooppunt Kralingen	Milieuvoorlichting/workshop	18
25 april 2011	Milieu speeldag Pendrecht (ism TOS)	Voorlichting	100
8 mei 2011	Zaalvoetbalteam Afrikaanderplein	Voorlichting	11
25 mei 2011	RMV, hogeschool Rotterdam	Voorlichting	17
2 juni 2011	RMV, hogeschool Rotterdam	Voorlichting	12
19 september 2011	Hogeschool Rotterdam	Gastcollege milieudivers	29
20 september 2011	Hogeschool Rotterdam	Gastcollege milieudivers	23
26 september 2011	IBN Ghaldun	milieuvoorlichting	18
26 september 2011	IBN Ghaldun	milieuvoorlichting	21
26 september 2011	IBN Ghaldun	milieuvoorlichting	16
30 september 2011	IBN ghaldun	milieuvoorlichting	19

30 september 2011	IBN ghaldum	milieuvoorlichting	18
30 september 2011	IBN ghaldum	milieuvoorlichting	19
6 oktober 2011	IBN ghaldum	milieuvoorlichting	16
6 oktober 2011	IBN ghaldum	milieuvoorlichting	15
6 oktober 2011	IBN ghaldum	milieuvoorlichting	18
10 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 1	milieuvoorlichting	20
10 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 1	milieuvoorlichting	22
10 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 1	milieuvoorlichting	21
13 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 2	milieuvoorlichting	21
13 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 2	milieuvoorlichting	23
13 oktober 2011	Comenius college Pr. Alexander klas 2	milieuvoorlichting	21
28 oktober 2011	Moskee Kralingen/crooswijk	milieuvoorlichting	17

Bijlage 4 jaarverslag 2011 RMC

Overzicht van wijkbijeenkomsten MilieuDivers in 2011 (op volgorde van data)

Bijlage:

Milieudivers wijkbijeenkomsten 2011

Datum	Locatie	Omschrijving	Aantal
10 januari 2011	Noord +	wijkbijeenkomst	17
12 januari 2011	IJsselmonde Mona lisa	wijkbijeenkomst	13
21 januari 2011	Kracht van de vrouw Feijenoord	wijkbijeenkomst	15
31 januari 2011	Vuurklip feijenoord	wijkbijeenkomst	15
9 maart 2011	Buurthuis mozaiek	wijkmarkt (stand)	300
3 april 2011	Kracht van de vrouw	wijkbijeenkomst	17
12 april 2011	Buurthuis Randzicht	wijkbijeenkomst	10
12 mei 2011	Stichting mostakbel	wijkbijeenkomst	17
6 juni 2011	Stichting mostakbel	wijkbijeenkomst	18
23 oktober 2011	Wooncafe rijnhaven	wijkbijeenkomst	16
25 oktober 2011	Bewonerspanel essenburg	wijkbijeenkomst	8
28 oktober 2011	Knooppunt kralingen	wijkbijeenkomst	13
3 november 2011	marconiplein	wijkbijeenkomst	15
5 november 2011	katendrecht	wijkbijeenkomst	16

Excursies 2011

Datum	Locatie	Omschrijving	aantal
22 mei 2011	Hoek van holland	Stilte in de stad	27
6 juli 2011	Hoek van holland	Stilte in de stad	50
14 Oktober 2011	Kralingse bos	Stilte in de stad	15
15 Oktober 2011	Kralingse bos	Stilte in de stad	16
23 Oktober 2011	Botanische tuin afrikaanderwijk	Stilte in de stad	13
1 November 2011	Botanische tuin afrikaanderwijk	Stilte in de stad	15
8 November 2011	Zuiderpark (ibn ghaldun)	Stilte in de stad	14
30 november 2011	Botanische tuin afrikaanderwijk	Stilte in de stad	9
10 december 2011	Jongerenexcursie Klein profijt	Stilte naast de stad	22

Bijlage 5 jaarverslag 2011 RMC

Overzicht groepengelden 2011:

(in willekeurige volgorde)

Projectgelden 2011:

Tuin van Katendrecht Zomerschool
Styling with love
Stichting Natuurbescherming Vlinderstik
Stichting Eetbaar Rotterdam
NIVON Rotterdam
Groeneloper Stichting Lekker Groen
Ambrosiusgilde
Wollefoppengroen werkgroep
Transition town

Werkgelden 2011:

Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
Klimaatstraatteam Schieveenstraat
Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
Wijknatuurteam Prins Alexanderpolder
Wollefoppen Groen, werkgroep
IVN afdeling Rotterdam
Bewoners tegen vliegtuinlawaaie padmos werkgeld schieveenstraat
Eetbaar Rotterdam
Moestuinman
Ambrosiusgilde
Stichting de Bomenridder
Stichting Gezond Overschie
Vereniging Natuur Milieubescherming Noordrand

Bijlage 6 jaarverslag 2011 RMC

Bijlage 6: achterbangroepen

Aangesloten groepen (in willekeurige volgorde):

1. De Bomenridders
2. Stichting Ark
3. Stichting Van de Boer
4. Stichting Pro Groen
5. Stichting Natuur Cultuur en Bewegen
6. KNNV Rotterdam
7. Het Groenpunt
8. Recyclicity/2012 Architecten
9. Stichting Studio Hergebruik
10. Stichting Owaze
11. Zweth Kandelaar Front
12. Atalanajongeren
13. Werkgroep Woonmilieu Provenierswijk
14. Weidevogelgroep Schieveen
15. Vogelklas Karel Schot
16. Vogelasiel De Houtsnip
17. Vogel, vleermuizen en vlinderwerkgroep Noordrand
18. Vereniging Natuur en Milieubescherming Noordrand
19. Ambrosiusgilde Rotterdam
20. Arboretum Hoogvliet
21. Arboretum Trompenburg
22. Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast (BTV)
23. Botanische Tuin Kralingen
24. Natuur in Kaart
25. Bewonerorganisatie Cool, werkgroep wijktuinen
26. Dierenbescherming Rijnmond
27. Egelopvang Odilia
28. Werkgroep Eschpolder
29. Fietzersbond, afd. Rotterdam
30. Stichting Gezond Overschie
31. Greenpeace regio Rijnmond
32. Vereniging Tegen Milieubederf
33. IVN Rotterdam
34. Werkgroep Kerk en Milieu
35. Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam
36. Milieudefensie, afdeling Rotterdam
37. Natuurpad Hillesluis
38. Moeras IJscubstraat
39. NIVON Rotterdam
40. Aktiegroep Het Oude Westen
41. Ecoteam Insulinde
42. Wijkorgaan Stadsdriehoek, wijktuinengroep
43. Stichting Natuurlijk Zuiderpark
44. Werkgroep Rotterdams wandelpadennetwerk
45. Tunesisch Forum/Arabische Milieuacademie
46. Werkgroep MilieuDivers
47. Stichting So Mi Tan
48. De Speeldernis, natuurspeeltuin
49. Stichting Behoud Zestienhovensepark
50. Rotterdamse Duurzaamheidsclub
51. Samenwerkende Bewonersorganisaties Schiebroek
52. VTV Tuinderslust
53. Wereldnatuurfonds Rotterdam

54. Rotterdamse Bond van Volkstuinders/RBVV
55. Stichting SCRAP
56. Stichting Rotte-Verband
57. Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
58. Vogels op Zuid
59. Wijknatuurteam Alexanderpolder
60. Wijktuingroep Ommoord
61. PIW Kralingen
62. 3VO Rotterdam
63. Anti Bulderbaan Comité
64. ROVER Vereniging van Reizigers Openbaar Vervoer (afd. Rotterdam e.o.)
65. Bewonersgroep Bergpolder Blijdorp
66. Stichting Afri (Jongerenorganisatie Zuid)
67. Marokkaanse Vereniging Centrum Noord (MVCN)
68. Stichting voor vernieuwing en participatie
69. Dona Daria, werkgroep binnengroen, buitengroen
70. Parkenoverleg (overlegplatform)
71. Ommoordseveld Open en Groen
72. Stichting Aquarius
73. Natuurspeelplaats Ruige Plaat
74. Euroster, Rotterdamse weer- en sterrenkundegroep
75. Platform Regioparken Rottemeren A13/A16

Bijlage 7 jaarverslag 2011 RMC

Bijlage 7: Organisatie van het RMC: bestuur en personeel

De organisatie in 2011

Vestiging: Schiekade 189

3013 BR Rotterdam

Tel. 010-465 64 96

e.mailadres algemeen: info@milieucentrum.rotterdam.nl

Bestuursleden in 2011:

Patrick van Klink, secretaris (voorzitter)

Sanne Castro (penningmeester)

Rob Lathouwers, vertegenwoordiger achterbanorganisaties

Huib Poortman, vertegenwoordiger achterbanorganisaties

Karin Oppeland

Wiel Senden

Bijzondere functies 2011:

In memoriam Machteld Cairo, ambassadeur MilieuDivers (zij overleed in juli 2011)

Jan de Haas, voorzitter Rotterdams Parkenoverleg (hij trad af in december 2011)

Personeel in 2011:

Emile van Rinsum,

directeur, beleidsmedewerker klimaat, energie en lucht

32 uur e.vanrinsum@

Mohamed Hacene, beleidsmedewerker milieu en diversiteit

24 uur m.hacene@

Wouter Bauman, beleidsmedewerker stadsnatuur en ruimte

28 uur w.bauman@

Allison Bouhami, bureaumanager

24 uur a.bouhami@

Stagiares in 2011:

Accountant:

Ton Spruit, van Huizer en van Ieperen

Projectmedewerkers in 2011:

Frans Vermeer, website, webmaster, digitale opdrachten

Joost van Tour, productie Klimaatstraatfeest, Groene Conferentie

Johnson Macamba, FLEX M tv-programma's, videoclips

Thijs Cramer, Cineac Milieu TV

Mimi Slauerhoff, opZuinig! cursussen milieucoach (inclusief ontwikkeling)

Anna Maria Carbonaro, opZuinig! cursussen

Drukwerk en vormgeving:

Argus, www.argus-rotterdam.nl

Bijlage 8 jaarverslag 2011 RMC

Bijlage 8, Bezoek websites en domeinnamen

www.milieucentrum.rotterdam.nl

gemiddeld in 2011: 170.000 hits per maand
gemiddeld in 2011: 20.000 bezoekers per maand

www.groeneagenda.nl

gemiddeld in 2011: 20.000 hits per maand
gemiddeld in 2011: 4.500 bezoekers per maand

Daarnaast worden de verschillende videoclipps van 'milieuraps' op YouTube door duizenden bekeken.

De volgende domeinnamen zijn al dan niet actief in RMC-eigendom:

www.degroeneagenda.nl

www.milieudivers.nl

www.atalantajongeren.nl

www.klimaatwant.nl en www.klimaatwand.nl

www.koopregionaleproducten.nl en www.koopregionaleprodukten.nl

www.rotterdamseparken.nl

www.rotterdamserondjes.nl

www.rotterdamseklimaatactie.nl

www.rotterdamclimateaction.nl

RMC op YouTube en andere internetkanalen o.a.:

Cineac Milieu TV - Rotterdams milieuvorlichters 2011: <http://youtu.be/joV4q66kiHo>
Vrouwen van Noord+ krijgen een milieucoach-certificaat: <http://youtu.be/mGuBu8L1N3g>
opZuinig! de GroeneKlusjesMan op YouTube: <http://www.youtube.nl/opzuinig>
Zo kunnen we niet verder gaan – Casuel (clip FlexM): <http://youtu.be/UqfVR6GZqbQ>
Stroomt Naar Jou, videoclip – Flex M: <http://youtu.be/kjZxQfTUL2g>
Sneaky Biggs - "Weet Wat Je Doet" (clip Flex M): <http://youtu.be/5lca6cFAI6o>
Uitzendingen van FLEX M TV: <http://www.youtube.com/user/FLEXproNL>
Videoclip, Rotterdam heeft schone lucht nodig: <http://www.iederslucht.nl>
Uitzendingen van FLEX M TV, ook op: <http://www.milieucentrum.rotterdam.nl/flex>

Twitteraccount www.twitter.com/milieucentrum: 2.143 volgers op 31 december 2011
Twitteraccount www.twitter.com/duurzamestad: 1.203 volgers op 31 december 2011
Twitteraccount www.twitter.com/opzuinig: 368 volgers op 31 december 2011

Bijlage 9 jaarverslag 2011 RMC

Bijlage 9, Urenoverzichten

Emile van Rinsum (directeur) – vast dienstverband van 32 uur p.w.

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal
101	2011 Groepenondersteuning	65,7
102	2011 Groene Agenda	8,9
103	2011 Website(s) algemeen	103,5
104	2011 RM-courant	80,4
105	2011 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	58,5
106	2011 Afval en recycling (beleidsterrein)	16,5
107	2011 Groen (beleidsterrein)	17,6
108	2011 Ruimte/RO (beleidsterrein)	1
109	2011 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	19,5
110	2011 Groene Conferentie	40
	2011 Krantenknipselarchief	0
		0
		0
	Projecten	0
201	2011 MilieuDivers	82,7
202	2011 FLEX M televisieprogramma's	131,5
203	2011 Cineac Milieu TV	27,2
204	2011 Natuur in Kaart	0
205	2011 Opzuinig	147,3
206	2011 Milieuvriendelijkstetuin	43
207	2011 Run4Air	16,7
208	2011 Huurdersopdebres	135
209	2011 Klimaatstraatfeest	151,2
		0
	Organisatie	0
301	Team	52,9
302	Directie	167,5
303	Bestuur	15,5
304	AO's	1,5
305	Boekhouding	149,1
306	Werkplan	36
307	Jaar/eindverslag	29,5
308	Basiskennis/vaardigheden	54,2
309	Telefoondienst	20,1
310	Opruimen	119,4
311	Ziek	0
312	Vrij/vakantie	165,5
313	Dokters en tandarts bezoek	0
314	Interne organisatie	30,6
315	Archief	0
	Totaal	1988

Totaal: gewerkte uren (na aftrek verlof/vakantie/ziektedagen): 1822,5 uur

**Wouter Bauman, (beleidsmedewerker Groen&Ruimte)
vast dienstverband van 28 uur p.w.**

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal
101	2011 Groepenondersteuning	289,5
102	2011 Groene Agenda	114
103	2011 Website(s) algemeen	7
104	2011 RM-courant	0
105	2011 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	0
106	2011 Afval en recycling (beleidsterrein)	0
107	2011 Groen (beleidsterrein)	74
108	2011 Ruimte/RO (beleidsterrein)	34,5
109	2011 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	4,5
110	2011 Groene Conferentie	35
	2011 Krantenknipselarchief	29,5
	bewonersondersteuning	23
		0
	Projecten	0
201	2011 MilieuDivers	2
202	2011 FLEX M televisieprogramma's	1,5
203	2011 Cineac Milieu TV	1
204	2011 Natuur in Kaart	6
205	2011 Opzuinig	46,5
206	2011 Milieuvriendelijkstetuin	103,5
207	2011 Run4Air	71
208	2011 Huurdersopdebres	8
209	2011 Klimaatstraatfeest	2,5
		0
	Organisatie	0
301	Team	103,5
302	Directie	0
303	Bestuur	1
304	AO's	0
305	Boekhouding	0,5
306	Werkplan	3,5
307	Jaar/eindverslag	9
308	Basiskennis/vaardigheden	14
309	Telefoondienst	58
310	Opruimen	43,5
311	Ziek	10,5
312	Vrij/vakantie	203
313	Dokters en tandarts bezoek	4,5
314	Interne organisatie	139,5
315	Archief	14
	Totaal	1457,5
		1457,5

Totaal: gewerkte uren (na aftrek verlof/vakantie/ziektedagen): 1218,5 uur

Mohamed Hacene (Beleidsmedewerker Milieubeleid en Diversiteit)

vast dienstverband 24 uur p.w.

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal
101	2011 Groepenondersteuning	105
102	2011 Groene Agenda	0
103	2011 Website(s) algemeen	40
104	2011 RM-courant	0
105	2010 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	52
106	2011 Afval en recycling (beleidsterrein)	39
107	2011 Groen (beleidsterrein)	0
108	2011 Ruimte/RO (beleidsterrein)	0
109	2011 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	2
110	2011 Groene Conferentie	18
111	2011 Krantenknipselarchief	0
		0
	Projecten	0
201	2011 MilieuDivers	331
202	2011 FLEX M televisieprogramma's	63
203	2011 Cineac Milieu TV	59
204	2011 Natuur in Kaart	0
205	2011 samen duurzaam	17
206	2011 opZuinig	306,5
	Organisatie	0
301	Team	4
302	Directie	0
303	Bestuur	0
304	AO's	0
305	Boekhouding	0
306	Werkplan	5
307	Jaar/eindverslag	32
308	Basiskennis/vaardigheden	31
309	Telefoondienst	71,5
310	Opruimen	34,5
311	Ziek	24
312	Vrij/vakantie	157
313	Doktersbezoek/tandarts	6
314	Interne organisatie	34
315	Archief	0
316	netwerk	34
	Totaal	1465,5

Totaal: gewerkte uren (na aftrek vakantie/ziekmelding): 1278,5

Allison Bouhami (bureaumanager)
vast dienstverband 24 uur p.w.

Ziek

Totaal: gewerkte uren (na aftrek vakantie/ziekmelding): 0